

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Jilemnice

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Jilemnice leží v Libereckém kraji a tvoří 1 z 10ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- rozlohou 279 km² je přibližně středně velký;
- počtem 21 obcí je průměrný;
- počtem obyvatel 22 524, z nichž 5 616 žije v jádrovém městě, je 3. nejmenší.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Libereckém kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Jilemnice	21	22 524	5 616	279
Jablonec nad Nisou	11	54 909	45 305	142
Nový Bor	16	26 458	12 004	201
Semily	22	26 037	8 630	230
Tanvald	10	21 291	6 698	191
Turnov	37	32 602	14 342	247
Průměr za kraj	22	43 859	24 558	316

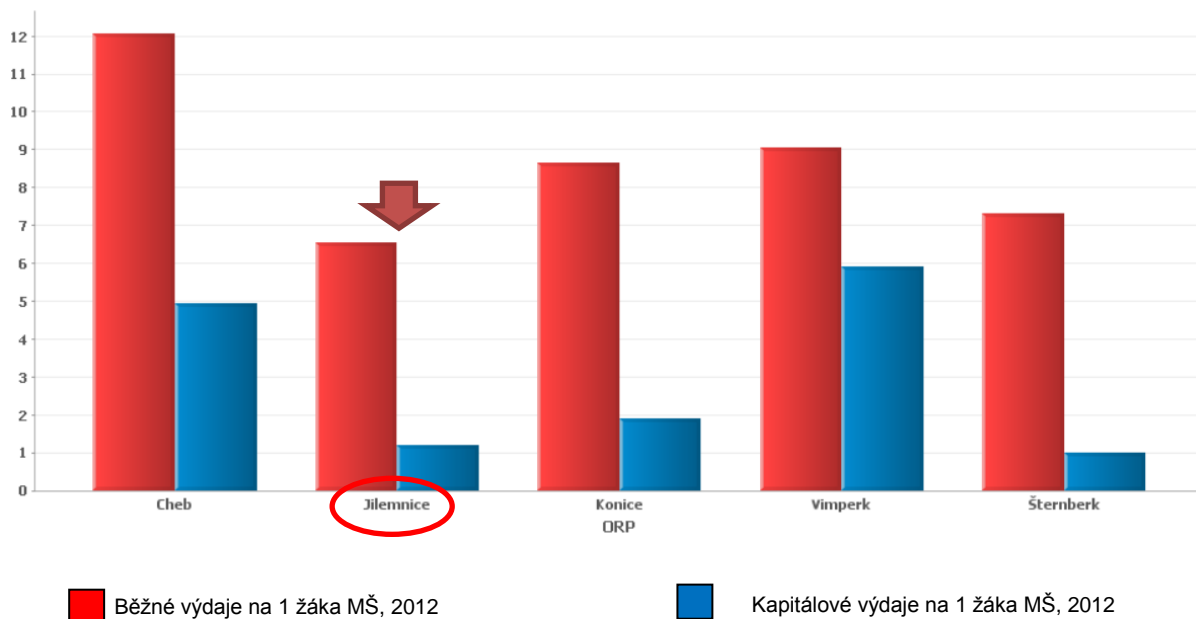
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdviženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Libereckého kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 22.200 – 22.800 obyvatel (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Chotěboř, Jablunkov, Kralovice, Moravský Krumlov, Přeštice, Sedlčany, Stod, Uničov);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 21 obcí (celkem 4 srovnatelné SO ORP: Cheb, Vimperk, Konice, Šternberk);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 5.300 – 5.900 (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Horažďovice, Hustopeče, Jablunkov, Moravský Krumlov, Rosice, Telč).

2. Předškolní a školní vzdělávání

U problematiky předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Jilemnice zejména porovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky mateřských škol**. Oba parametry patří v dané skupině SO ORP (vybraných dle kritéria počtu obcí) mezi nejnižší. Běžné výdaje dosáhly hodnoty 6,53 tis. Kč/žáka a kapitálové jsou s hodnotou 1,18 tis. Kč/žáka 2. nejnižší. Viz obr. č. 1.

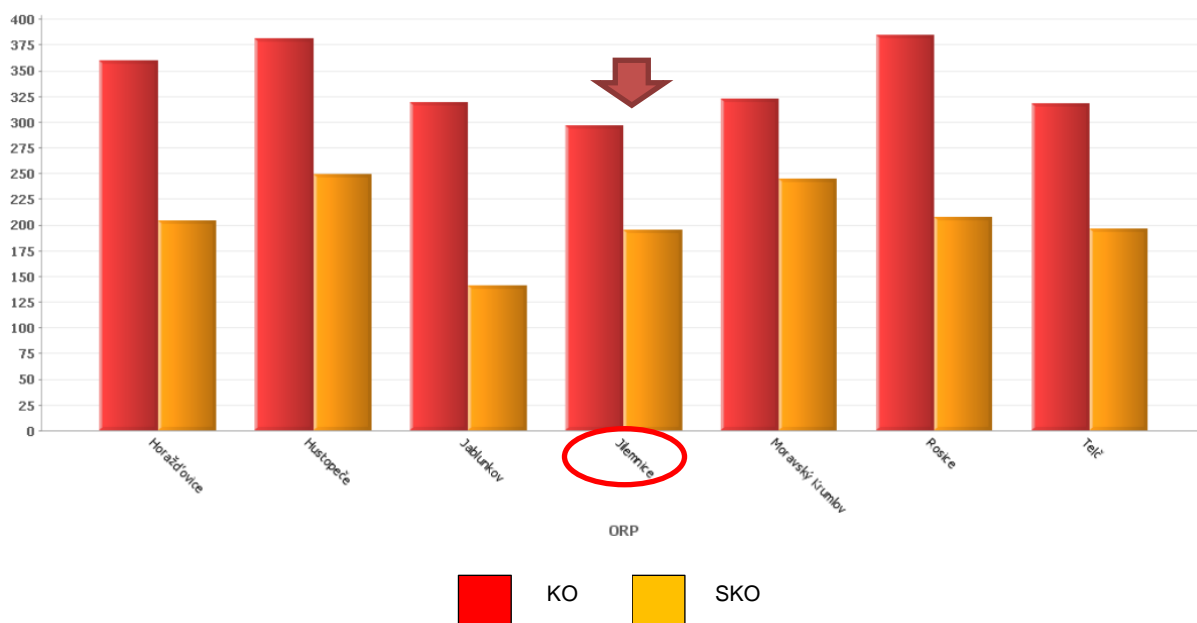
Obrázek 1: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 21) na žáka MŠ (v tis. Kč)

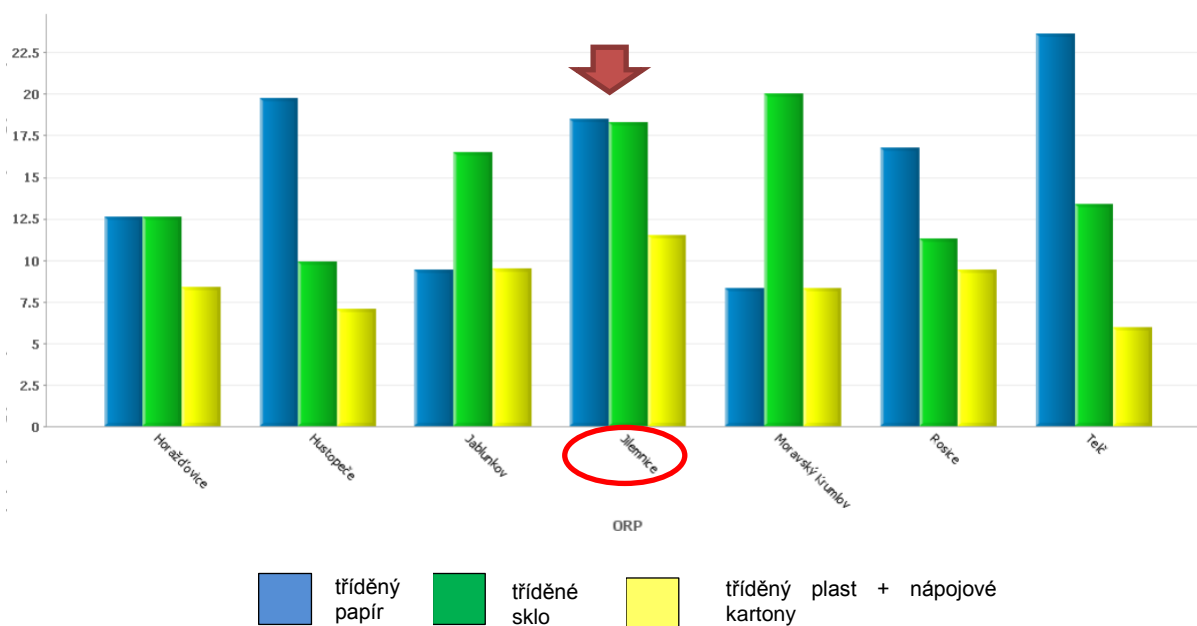
3. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání **měrné produkce komunálního, smíšeného komunálního odpadu** (dále KO a SKO) a **tříděného odpadu**. Produkci KO je SO ORP Jilemnice na posledním místě ve srovnávané skupině obvodů (vybraných dle velikosti jádrové obce) s celkovou výší 296 t/1.000 obyv., produkcí SKO je při úrovni 194,7 t/1.000 obyv. na předposledním místě. Naopak produkce tříděného odpadu je u jilemnického obvodu vysoká: u papíru činí 18,5 t/1.000 obyv. (3. nejvyšší), u skla 18,3 t/1.000 obyv. (2. nejvyšší) a u plastu včetně nápojových kartonů 11,5 t/1.000 obyv. (zcela nejvyšší). Situaci znázorňují obr. č. 2 a 3.

Obrázek 2: Měrná produkce KO a SKO vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 5.300 – 5.900 obyv.; v t/1.000 obyv.)

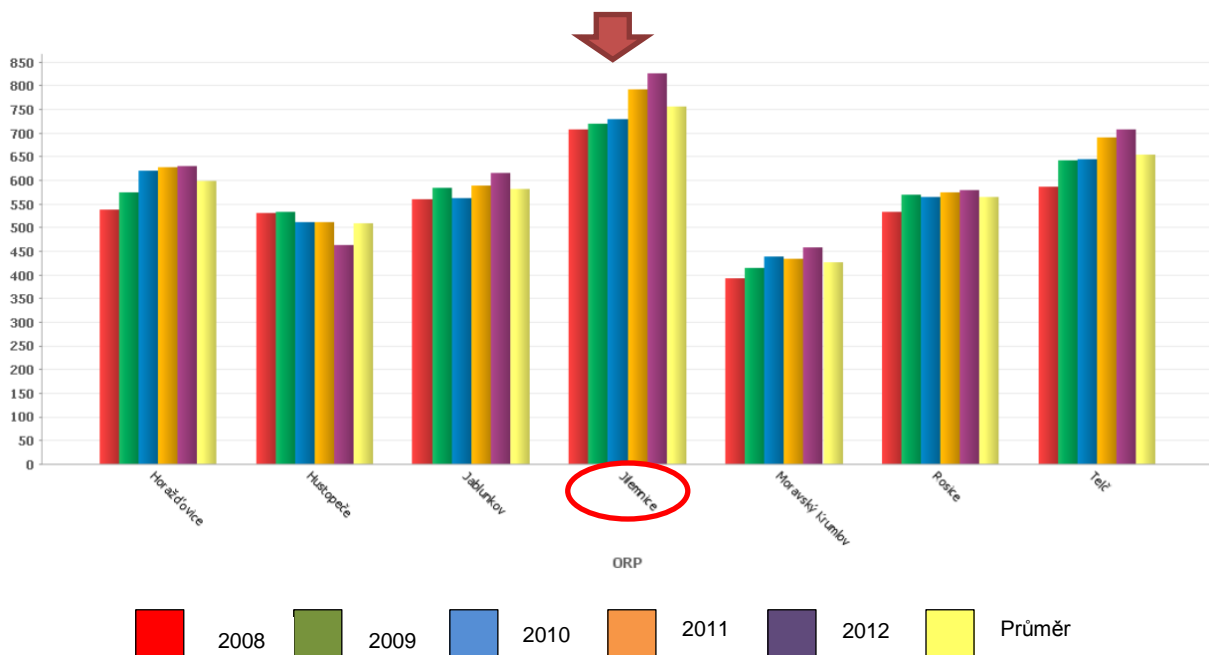

Obrázek 3: Měrná produkce tříděného papíru, tříděného skla, tříděného plastu + nápojových kartónů vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 5.300 – 5.900 obyv.; v t/1.000 obyv.)

Další zajímavý náhled přináší srovnání **neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**, které jsou u SO ORP Jilemnice nejvyšší mezi sledovanými obvody a dosáhly průměrné výše 755,- Kč/obyv./rok. Jedná se o tu položku rozpočtu, která vyjadřuje celkové výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu, jež jsou neinvestičního charakteru.

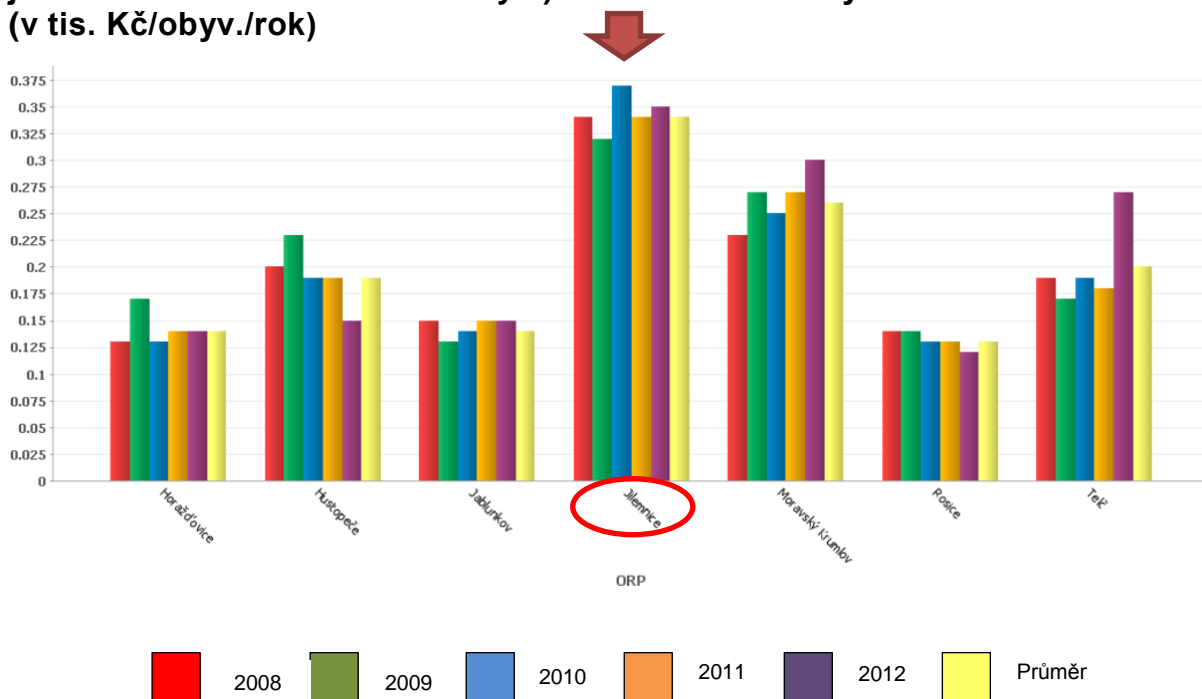
Obrázek 4: Neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 5.300 – 5.900 obyvv.) na sběr a svoz komunálního odpadu v období 2008 – 2012 (v Kč/obyv./rok)

4. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. Lze konstatovat, že SO ORP Jilemnice z hlediska každodenních výdajů na sociální služby ve sledovaném období převyšoval ostatní vybrané SO ORP (dle kritéria velikosti jádrové obce). Celkový průměr za období 2008 – 2012 činí 0,34 tis. Kč/obyv./rok. a celkově se výdaje pohybovaly v rozmezí 0,32 až 0,37 Kč/obyv. Viz obrázek č. 6 a 7.

Obrázek 5: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 5.300 – 5.900 obyvj.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyvj./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP Jilemnice	
základní charakteristika	<p>v Libereckém kraji je správní obvod ORP Jilemnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou přibližně středně velký počtem obcí průměrný počtem obyvatel 3. nejmenší
předškolní a školní vzdělávání	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízké běžné i kapitálové výdaje na žáky MŠ
odpadové hospodářství	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízká měrná produkce KO a SKO vysoká produkce tříděného odpadu vysoké neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO
sociální služby	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> vysoké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad